

ECT aktualitātes: 2025. gada decembris

A. Lielās palātas nolēmumi

1. [Tsaava and Others v. Georgia](#)

Pieteikums Nr. 13186/20 u.c., 2025. gada 11. decembris

Demonstrācijas izkliešana, tostarp ievainojot žurnālistus un izmantojot gumijas lodes, kā arī vairāk kā piecus gadus ilgstoša izmeklēšana neatbilst Konvencijai

Pieteicēji ir 26 Gruzijas pilsoņi. 2019. gadā Gruzijā pie Parlamenta ēkas notika demonstrācija, reaģējot uz to, ka Krievijas Valsts domes deputāts Starpparlamentārās pareizticības asamblejas sesijas ietvaros iesēdās Gruzijas Parlamenta priekšsēdētājā krēslā un uzstājās ar runu krievu valodā. Visi pieteicēji, izņemot vienu (kurš bija garāmgājējs), bija vai nu demonstrācijas dalībnieki, vai žurnālisti. Policija trīs stundu laikā izšāva aptuveni 800 gumijas lodes. Pūļa izkliešanai tika izmantota arī asaru gāze un ūdens lielgabali. Pieteicēji guva dažāda veida ievainojumus – zilumus, atvērtas brūces, ievainotas acis, lauztus kaulus, tostarp sejas kaulus. Daļai pieteicēju bija nepieciešams veikt vairākas operācijas; daži no viņiem zaudēja redzi un dažiem iestājās pilnīga vai daļēja darba nespēja. Demonstrācijas laikā tika ievainoti vairāk nekā 200 cilvēki, tostarp aptuveni 80 policijas darbinieki un 40 žurnālisti. 14 pieteicēji, kuri bija reportieri un operatori, bija viegli atpazīstami kā žurnālisti, kā arī, pamatojoties uz pieejamajiem video materiāliem, neradīja nekādu apdraudējumu citu personu, tostarp policistu, drošībai. Saskaņā ar pieejamo informāciju uz daudziem no viņiem tika tieši mērķēti ar gumijas lodēm, bet dažus no viņiem lodes skāra nejauši. Citi pieteicēji, kas bija žurnālisti, tika sisti, spārdīti, vilkti pa zemi, un daļa no viņu aprīkojuma tika iznīcināta. Divas dienas vēlāk Ģenerālprokuratūra uzsāka izmeklēšanu par policijas demonstrācijā izmantotajiem līdzekļiem pūļa izkliešanai. Pirmajā un otrajā izmeklēšanas gadā tika veiktas dažādas izmeklēšanas darbības un pasākumi, taču pēc tam izmeklēšana faktiski apstājās. Brīdī, kad Lielā palāta izskatīja lietu, bija informācija par niecīgu progresu izmeklēšanā – tā nebija pabeigta un formāli joprojām turpinājās.

Pieteicēji vērsās Eiropas Cilvēktiesību tiesā (turpmāk – ECT), norādot uz Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 3. (cietsirdīgas un pazemojošas apiešanās aizliegums), 10. (izteiksmes brīvība), 11. (miermīlīgas pulcēšanās brīvība) un 13. panta (efektīva tiesību aizsardzība) pārkāpumiem. Daļa no pieteicējiem atsaucās arī uz Konvencijas 38. pantu, kas noteic, ka, ja tas nepieciešams, ECT uzsāk izmeklēšanu, kuras sekmīgai norisei attiecīgajai Konvencijas dalībvalstij jānodrošina visi nepieciešamie apstākļi. Palāta savā [2024. gada 7. maija spriedumā](#) konstatēja Konvencijas 3. panta pārkāpumu tā procesuālajā aspektā, norādot, ka izmeklēšana nav atbildusi nepieciešamajam rūpības un efektivitātes standartam, kā arī tā nebija pabeigta saprātīgā termiņā. Tiesa atturējās lemt par Konvencijas 3. panta materiāltiesiskā aspekta pārkāpumu pēc būtības, kā arī no lēmuma pieņemšanas par sūdzību par Konvencija 10. un 11. pantu pieņemamību un izvērtējumu pēc būtības. Palāta tāpat saskaņā ar Konvencijas 46. pantu norādīja Gruzijai uz tās pienākumu novērst izmeklēšanā konstatētos trūkumus, pēc iespējas ātrāk to pabeigt, kā arī nodrošināt atbildīgo personu saukšanu pie atbildības par jebkādiem attiecībā uz pieteicējiem nodarītajiem pārkāpumiem.

Lielā palāta visupirms vērtēja to, vai tai ir tiesības atturēties no lēmuma pieņemšanas attiecībā uz sūdzībām, par kurām palāta bija nolēmusi neizteikties. Tiesa norādīja, ka sūdzības daļā par Konvencijas 3. panta materiāltiesisko aspektu nepārklājās ar sūdzībām daļā par šī panta procesuālo aspektu, jo pirmās ir saistītas ar spēka lietošanu, lai izkliegtu demonstrāciju, bet otrās – ar izmeklēšanas efektivitāti. Tāpat, lai gan sūdzības par Konvencijas 10. un 11. panta pārkāpumiem bija saistītas ar tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem, kas ir pamatā sūdzībām par Konvencijas 3. panta materiāltiesisko aspektu, tās nepārklājās, jo minētās Konvencijas normas aizsargā atšķirīga rakstura tiesības. Ņemot vērā palātas pieeju, Lielā palāta vērtēja arī to, vai tā var aprobežoties ar lēmuma pieņemšanu tikai par sūdzībām attiecībā uz daļu no Konvencijas pantu iespējamajiem pārkāpumiem. Proti, ECT vērtēja, vai tā var atturēties no lēmuma pieņemšanas attiecībā uz citiem Konvencijas pantiem, atliekot lietas izskatīšanu daļā vai izslēdzot sūdzības no izskatāmo lietu saraksta. Tiesa norādīja, ka konkrētajā lietā nav pamata atlikt sūdzību par Konvencijas 3. panta materiāltiesisko aspektu, kā arī 10. un 11. pantu izskatīšanu, lai sagaidītu, kad būs noslēgusies izmeklēšana kriminālprocesa ietvaros nacionālā līmenī. Proti, ECT bija pieejami visi materiāli, kas nepieciešami, lai lemtu par šo Konvencijas normu iespējamo pārkāpumu. Tāpat jautājumi, par ko tiesai bija jālemj saskaņā ar Konvencijas 3., 10. un 11. pantu, neaprobežojās tikai ar tādiem jautājumiem, kas var tikt izšķirti kriminālprocesā nacionālajā līmenī. Proti, tie attiecās ne tikai uz konkrēto valsts amatpersonu atbildību par pieteicējiem nodarīto kaitējumu, bet arī uz Gruzijas atbildību saskaņā ar Konvenciju, kas ietver arī Gruzijas nacionālo tiesību aktu kvalitāti. Visbeidzot, pieteicēju norādītie pārkāpumi ir nopietnas dabas ne tikai attiecībā uz pieteicējiem, bet arī uz kopējo situāciju Gruzijā. Savukārt, izvērtējot, vai sūdzības daļā var tikt izslēgtas no izskatāmo lietu saraksta saskaņā ar Konvencijas 37. panta 1. punkta (c) apakšpunktu, tas ir, kad “jebkura cita tiesas konstatēta iemesla dēļ vairs nav attaisnojama sūdzības turpmāka izskatīšana”, ECT norādīja, ka pieteicēji ir pamatojuši, ka Konvencijas 3. panta materiāltiesiskā aspekta pārkāpums, kā arī 10. un 11. panta pārkāpumi jau ir materializējušies. Tāpat ECT atzina, ka iespēja, ka dialogs ar attiecīgajām Gruzijas iestādēm uzlabosies, kā arī tiks panākti konkrēti un praktiski rezultāti, šķita neliela. Līdz ar to tika secināts, ka Lielā palāta nevar izmantot palātas izvēlēto pieeju atturēties no sūdzību par Konvencijas 3. panta materiāltiesiskā aspekta pārkāpumu izskatīšanas. Tāpat tai ir jālemj par sūdzību par Konvencijas 10. un 11. panta pārkāpumiem pieņemamību, kā arī jāizskata minēto Konvencijas normu iespējamais pārkāpums pēc būtības.

Konvencijas 3. panta procesuālais aspekts

ECT norādīja, ka visi trūkumi, kurus palāta bija konstatējusi attiecībā uz kinētisko ieroču izmantošanas un fiziskā spēka pielietošanas izmeklēšanu, joprojām turpināja pastāvēt. Izmeklējot tādu plaša mēroga policijas fiziska spēka izmantošanu kā konkrētajā lietā, ir jāveic notikumu sistemātiska analīze, tiesiskā pamata policijas operācijas veikšanai izvērtēšana, kā arī operācijas plānošanas un izpildes izvērtēšana. Nekas no tā izmeklēšanas gaitā nebija izdarīts. Neskatoties uz to, ka izmeklēšana bija ilgusi vairāk nekā piecus ar pusi gadus, visi apstākļi vēl nebija izvērtēti, netika sniegti secinājumi par apstākļiem, kas saistīti ar iespējamo cietsirdīgu un pazemojošo attieksmi pret pieteicējiem, kā arī par to valsts amatpersonu identitāti, kuras izmantoja vai deva rīkojumu izmantot iespējami pārmērīgu spēku pret pieteicējiem. Tāpat izmeklēšanas

ietvaros pret nevienu personu vēl nebija celta apsūdzība. Tādējādi ECT atzina, ka izmeklēšanu nevarēja uzskatīt par efektīvu, tāpēc tā konstatēja Konvencijas 3. panta procesuālā aspekta pārkāpumu.

Konvencijas 3. panta materiāltiesiskais aspekts

Visupirms ECT vērtēja gumijas ložu (kinētisko ieroču) izmantošanu. Lietā nepastāvēja strīds par to, ka demonstrācija sākās kā miermīlīgs politisks protests, bet situācija eskalējās, kad daži demonstranti centās iekļūt Parlamenta ēkā. Tā rezultātā policija izkliedēja demonstrāciju, izmantojot spēku. ECT norādīja, ka visi (ne tikai paši smagākie) pieteicēju gūtie ievainojumi, ņemot vērā vispārējo risku dzīvībai un veselībai, ko rada izvēlēto ieroču nepareiza lietošana, bija tādi, kas sasniedza Konvencijas 3. panta piemērošanas sliekšni.

ECT uzsvēra, ka valdībai bija jāpamato, ka spēka izmantošana, kas noveda pie ievainojumiem, bija nepieciešama un samērīga. Turklāt valdībai bija jāsniedz nevis vispārīgs pamatojums, bet gan pamatojums konkrēti attiecībā uz katru pieteicēju. Tomēr valdība neapgalvoja un tas arī neizriet no lietas materiāliem, ka kāds no pieteicējiem ir bijis vardarbīgs vai radījis draudus policijai vai citām personām. Tādējādi tas vien, ka valdība bija vispārīgi norādījusi, ka kinētisko ieroču izmantošana bija nepieciešama, ņemot vērā demonstrācijas vardarbīgo raksturu, nav pietiekami, lai secinātu, ka spēka lietošana attiecībā uz pieteicējiem ir bijusi nepieciešama un samērīga. ECT arī norādīja, ka policijas operācijām, kurās tiek izmantoti tādi ieroči kā konkrētajā lietā, ir jābūt regulētām nacionālajos tiesību aktos, paredzot skaidras vadlīnijas, kas pielāgotas konkrēto ieroču īpašībām un kas noteic, kādos apstākļos šādu ieroču lietošana ir atļauta, kā arī to lietošanas veidu. Šīm vadlīnijām ir jānodrošina atbilstoši un efektīvi mehānismi pret patvaļīgu rīcību, spēka ļaunprātīgu izmantošanu un negadījumiem, kurus ir iespējams novērst.

Ņemot vērā starptautiskajos dokumentos noteikto, ka kinētisko ieroču izmantošana viegli var pārvērsties nesamērīga spēka pielietošanā un ka to nepareiza izmantošana var izraisīt smagus ievainojumus vai nāvi, ECT secināja, ka nacionālajiem normatīvajiem aktiem kā minimums ir jāsaturs šādas prasības: kinētiskie ieroči ir jāizmanto tikai kā galējais līdzeklis, reaģējot uz patiesiem un tūlītējiem draudiem dzīvībai vai veselībai; tie jāizmanto mērķtiecīgi, nevis kā vispārējs pūļa kontroles līdzeklis, kā arī tā, lai pēc iespējas mazinātu personas dzīvības vai veselības apdraudējumu; nedrīkst izmantot vairākus lādiņus vienlaikus, kā arī lādiņus, kuru saturā ir metāls; pirms to izmantošanas, izņemot, kad tas acīmredzami nav iespējams, par to ir jābrīdina; kinētiskos ieročus drīkst izmantot tikai tiesību aizsardzības iestāžu darbinieki, kuri ir pienācīgi instruēti un apmācīti; kinētisko ieroču izmantošanai jābūt pakļautai stingrai kontroles ķēdei, kas ietver pavēļu došanu tos izmantot. ECT norādīja, ka Gruzijā nepastāvēja tāds normatīvais regulējums, kurā visas minētās prasības būtu ietvertas, kas arī ietekmēja veidu, kādā demonstrācija tika izkliedēta. Piemēram, gumijas lodes tika izmantotas kā vispārējs pūļa kontroles līdzeklis, tās vairākkārt trāpīja personām galvas apvidū.

Līdz ar to ECT konstatēja Konvencijas 3. panta materiāltiesiskā aspekta pārkāpumu attiecībā uz 20 pieteicējiem, kuri guva ievainojumus kinētisko lādiņu izmantošanas rezultātā.

Secīgi ECT izvērtēja to četru pieteicēju argumentus, kuri norādīja, ka Konvencijas 3. pants ir ticis pārkāpts, jo pret viņiem ir ticis pielietots fizisks spēks. Vienu no pieteicējiem policija ar spēku izveda no Parlamenta ēkas pagalma. Pārējie trīs pieteicēji norādīja, ka viņi tika savainoti aizturēšanas laikā. Arī šajā aspektā ECT nekonstatēja, ka pastāvēja jebkādi pierādījumi, kas attaisnotu spēka pielietošanu pret pieteicējiem. Līdz ar to ECT konstatēja Konvencijas 3. panta materiāltiesiskā aspekta pārkāpumu arī attiecībā uz četriem pieteicējiem, pret kuriem tika pielietots fizisks spēks

Konvencijas 10. pants

Pieteicēji norādīja, ka policija demonstrācijas izkliešanas laikā apzināti mērķēja tieši uz viņiem, ņemot vērā, ka viņi bija žurnālisti. Tāpat policijas pārmērīgā spēka pielietošana bija traucējusi viņu žurnālistisko darbību.

Visupirms ECT konstatēja, ka attiecībā uz pieteicējiem, kuri bija žurnālisti, ir konstatējams Konvencijas 10. pantā ietvertu pamattiesību ierobežojums. Proti, brīdī, kad viņiem trāpīja gumijas lodes, viņi, darbojoties kā žurnālisti, veica notikumu reportāžu. Šajā sakarā nav nozīmes tam, vai uz viņiem speciāli tika mērķēts tā iemesla dēļ, ka viņi bija žurnālisti. Pievēršoties tam, vai pamattiesību ierobežojums ir bijis nepieciešams demokrātiskā sabiedrībā, ECT atkārtoti uzsvēra, ka nav nekādu pierādījumu, ka pieteicēji būtu rīkojušies tādā veidā, kas attaisnotu gumijas ložu izmantošanu tieši pret viņiem. Tāpat tiesa norādīja uz tiem apsvērumiem, kurus tā bija norādījusi Konvencijas 3. panta kontekstā, tostarp to, ka kinētisko ieroču izmantošana nebija mērķēta. Lai gan tests, kas izmantojams 3. panta iespējamā pārkāpuma izvērtēšanā, atšķiras, jebkurā gadījumā ECT atzina, ka spēka izmantošana pret pieteicējiem neietilpa jebkādās pieņemamās valsts rīcības brīvības robežās. Šādos apstākļos tiesa norādīja, ka pieteicēju gūtie ievainojumi nevar tikt uzskatīti par neizbēgamām sekām, kas radušās tādēļ, ka viņi kā žurnālisti centās atspoguļot notikumus. Tāpat nekas nenorādīja, ka viņi paši uzņēmās neattaisnojamus riskus, kas viņus padarīja vairāk pakļautus ievainojumu gūšanas riskam. Lai gan valdība bija norādījusi, ka žurnālistu drošības vajadzībām bija izveidotas īpašas zonas, ECT neuzskatīja, ka pieteicējiem bija jāpaliek šajās zonās, ņemot vērā, ka notikumi, kuru attīstību viņi vēlējās atspoguļot, risinājās lielā platībā.

Tāpat ECT uzsvēra, ka svarīgi ir tas, ka lielākā daļa pieteicēju bija atpazīstami kā žurnālisti. Daži no viņiem pat norādīja, ka uz viņiem tika mērķēts tieši šī iemesla dēļ. Lai gan, nepastāvot efektīvai izmeklēšanai, ir grūti noskaidrot, vai uz pieteicējiem tika mērķēts tieši tādēļ, jebkurā gadījumā par to varētu būt pamatotas šaubas, ņemot vērā, ka šāvienu nebija mērķēti, tādā veidā nerūpējoties par žurnālistu, kas atspoguļoja notikumu gaitu, drošību, kā arī to, ka daudzi žurnālisti tika ievainoti. Saskaņā ar Eiropas Padomes Ministru komitejas rekomendāciju dalībvalstīm ir jānodrošina efektīva žurnālistu aizsardzības sistēma, kuras ietvaros ir jāparedz tādi pasākumi, kas aizsargā žurnālistu drošību situācijās, kad publisku protestu laikā izceļas plaša mēroga nekārtības.

Tādējādi ECT konstatēja to, ka pieteicēju, kas bija žurnālisti, pamattiesību ierobežojums nebija nepieciešams demokrātiskā sabiedrībā, attiecīgi konstatējot Konvencijas 10. panta pārkāpumu.

Konvencijas 11. pants

ECT norādīja, ka Konvencijas 11. pants aizsargā miermīlīgu pulcēšanos, tas ir, tādu pulcēšanos, kuras organizatoriem vai dalībniekiem nav mērķa, piemēram, aicināt uz vardarbību vai to izraisīt. Persona nezaudē tiesības uz miermīlīgu pulcēšanos pat tad, ja citas personas pulcēšanās laikā pielieto vardarbību, ja pati persona rīkojas miermīlīgi un saglabā miermīlīgus nodomus. Konkrētās lietas apstākļos ECT konstatēja, ka demonstrācija sākās spontāni. Lai gan vēlāk daļa demonstrācijas dalībnieku centās iekļūt Parlamenta ēkā, no pieejamajiem materiāliem neizrietēja, ka sākotnēji demonstrācija nebija plānota kā miermīlīga, kā arī, ka tās dalībniekiem, īpaši pieteicējiem, iesaistoties demonstrācijā, būtu vardarbīgi nolūki. Līdz ar to tiesa secināja, ka tas, ka daži demonstrācijas dalībnieki kļuva vardarbīgi, nevar atņemt vairākiem tūkstošiem personu, tostarp pieteicējiem, Konvencijas 11. pantā ietvertās tiesības.

Izvērtējot Konvencijas 11. pantā ietverto pamattiesību ierobežojuma nepieciešamību demokrātiskā sabiedrībā, ECT norādīja, ka jāņem vērā, ka demonstrācija notika Parlamenta ēkas tuvumā. Minētais, ievērojot arī to, ka demonstrācija kļuva vardarbīga, varēja attaisnot lēmumu izkļiedēt demonstrāciju. Tomēr veidu, kādā tas tika darīts, nevar uzskatīt par samērīgu. Pirmkārt, demonstrācijas norises vietā netika pieņemts nekāda veida rīkojums par demonstrācijas izkļiedēšanu, tāpat netika izplatīts brīdinājums par kinētisko ieroču izmantošanu. Otrkārt, kā tiesa bija konstatējusi iepriekš Konvencijas 3. panta kontekstā, netika sniegts nekāds pienācīgs pamatojums, kāpēc tieši pret pieteicējiem tika pielietots spēks.

Līdz ar to ECT konstatēja Konvencijas 11. panta pārkāpumu.

Konvencijas 38. pants

Pieteicēji norādīja, ka valdība nebija iesniegusi materiālus, kas pamatotu, kā tieši iestādes bija plānojušas un īstenojušas policijas operāciju konkrētajā lietā. ECT norādīja, ka pieteicēji bija spējuši savā sūdzībā pamatot to, ka pret viņiem pielietotais spēks bija nesamērīgs. Tāpēc tas, ka tiesai netika iesniegti pieteicēju norādītie materiāli, neliecināja par Konvencijas 38. panta pārkāpumu.

Konvencijas 46. pants

ECT secīgi norādīja individuālus un vispārējus izpildes pasākumus, kuri Gruzijai ir jāveic. Individuālie izpildes pasākumi bija saistīti ar izmeklēšanas norisi, bet vispārējie pasākumi – ar nepieciešamību ieviest tādus mehānismus, kas nodrošinātu kinētisko ieroču atbilstošu izmantošanu, tostarp pieņemot detalizētākus noteikumus.

2. [Danileț v. Romania](#)

Pieteikums Nr. 16915/21, 2025. gada 15. decembris

Tiesneša disciplināra sodīšana par izteikumiem sociālajos tīklos pārkāpj viņa izteiksmes brīvību

Pieteicējs bija apgabaltiesas tiesnesis. Viņš aktīvi piedalījās debatēs par demokrātiju, tiesiskumu un tiesu sistēmu, kā arī pauda savus uzskatus par šiem jautājumiem sociālajos tīklos. Iepriekš viņš bija bijis tiesas priekšsēdētāja vietnieks, tieslietu ministra padomnieks, tiesību zinātņu pasniedzējs, kā arī vairāku nevalstisko organizāciju, kas

darbojas demokrātijas un tiesiskuma jomā, dibinātājs. Minētā dēļ viņš bija ieguvis plašu atpazīstamību sabiedrībā. 2019. gadā viņš savā *Facebook* kontā, kam bija 50 000 sekotāju, publicēja divus ierakstus. Pirmajā ierakstā pieteicējs norādīja, ka cilvēki, iespējams, ir pamanījuši virkni centienus uzbrukt, traucēt un diskreditēt vairākas iestādes, tostarp, Nacionālo pretkorupcijas direktorātu, Augstāko tiesu, Ģenerālprokuratūru, policiju, armiju. Viņš jautāja, vai cilvēki apzinās, ko nozīmē šo iestāžu vājināšana, kā arī policijas, tiesu un armijas pakļaušana politiskai kontrolei. Turpinājumā viņš atsaucās uz konstitūciju, norādot, ka armija kalpo tautas gribai, lai saglabātu konstitucionālo demokrātiju, kā arī jautāja: “Kas notiktu, ja kādu dienu armija būtu redzama ielās, aizstāvot demokrātiju? Jo šķiet, ka atbalsts tai mūsdienās mazinās. Vai jūs pārsteigtu, ja uzzinātu, ka šāds risinājums būtu konstitucionāls?” Šis ieraksts tika izdarīts pēc tam, kad ar Prezidenta dekrētu tika pagarinātas Bruņoto spēku virspavēlnieka pilnvaras. Savukārt otrajā ierakstā bija ievietota hipersaite uz publikāciju presē ar nosaukumu “Prokurors ceļ trauksmi. Dzīvot Rumānijā šobrīd nozīmē būt pakļautam milzīgam riskam. Ir pārkāpta sarkanā līnija attiecībā uz tiesu sistēmu”. Rakstā bija atspoguļota intervija ar prokuru, kurš pauda savu viedokli par to, kā prokuratūra izskata krimināllietās, kā arī prokuru grūtībām šīs lietas izskatīt. Papildus hipersaitei pieteicējs pievienoja arī komentāru “Lūk, prokurors ar asinīm vēnās, kurš atklāti pauž savu viedokli par bīstamo situāciju, kad ieslodzītie tiek atbrīvoti, par mūsu līderu sliktajām idejām likumdošanas reformu jomā, kā arī par tiesnešu un prokuru linčošanu”. Sakarā ar abiem ierakstiem Tiesu inspekcijas padome pret pieteicēju uzsāka disciplinārlietu, norādot, ka viņš bija licis noprast, ka valsts iestādes ir politiski kontrolētas un ka armijas iejaukšanās, lai aizstāvētu demokrātiju, būtu konstitucionāli pieņemama. Savukārt ar otro ierakstu viņš esot aicinājis tiesnešus un prokurus publiski paust viedokļus un kritizēt tiesu sistēmas reformas, tiesnešu un prokuru “linčošanu”. Tika secināts, ka pieteicējs nebija ievērojis savu pienākumu atturēties no iesaistīšanās šāda veida debatēs un ka viņa rakstītais varēja graut tiesu sistēmas tēlu. Disciplinārlieta tika nodota Tiesnešu disciplinārpadomei, kura secināja, ka pieteicējs ir izdarījis disciplinārpārkāpumu, izsakot argumentus, kuriem nav bijis nekāda pamata, kā arī noteica, ka divus mēnešus par pieciem procentiem ir samazināms viņa atalgojums. Minēto sodu pieteicējs pārsūdzēja, tomēr tiesa to atstāja spēkā.

Pieteicējs vērsās ECT, norādot uz Konvencijas 10. panta (izteiksmes brīvība) pārkāpumu.

ECT atzina, ka pieteicēja pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu, un tam ir leģitīms mērķis – aizsargāt tiesu varas autoritāti un neitralitāti.

Pievēršoties izvērtējumam par to, vai pamattiesību ierobežojums ir bijis nepieciešams demokrātiskā sabiedrībā, ECT uzsvēra konkrētās lietas unikālo dabu. Proti, sākotnēji tā atkārtoja tās judikatūrā paustās atziņas par izteiksmes brīvību sociālajos medijos, kā arī atziņas par tiesnešu izteiksmes brīvību, bet norādīja, ka šī lieta no citām lietām atšķiras ar to, ka tās pamatā ir tiesneša izteiksmes brīvība, kuru tas ir īstenojis sociālo mediju platformā. Līdz ar to ECT norādīja, ka tai ir iespēja apkopot un nostiprināt tās judikatūrā iedibinātos principus attiecībā tieši uz tiesnešu un prokuru izteiksmes brīvību internetā, kā arī definēt un skaidrot kritērijus, kas ņemami vērā, izvērtējot šīs brīvības ierobežojumus, kas noteikti saskaņā ar amata diskretuma prasībām. Tiesa norādīja, ka šie kritēriji turpmāk varēs tikt izmantoti, lai izvērtētu dažādas tiesnešu un prokuru

izpaušmes sociālajos medijos, tostarp, piemēram, viņu ierakstus, komentārus, fotogrāfijas, video, kā arī reaģēšanu uz ierakstiem ar “patīk”. Tāpat tā uzsvēra, ka šie kritēriji ir domāti tam, lai palīdzētu nacionālajām tiesām rast taisnīgu līdzsvaru starp konfliktējošām interesēm – tiesnešu un prokuroru izteiksmes brīvību un diskrētuma pienākumu, kas nepieciešams, lai aizsargātu sabiedrības uzticēšanos tiesu sistēmai. ECT uzsvēra, ka tā sagaida, ka nacionālās tiesas savos nolēmumos vadīsies pēc šiem kritērijiem.

ECT definēja šādus kritērijus, kas ir piemērojami, lai līdzsvarotu pretnostatītās tiesības un intereses:

1) Tiesnešu un prokuroru izteikumu sociālajos medijos saturs un forma. Tiesnešu un prokuroru komentāri par sabiedriski nozīmīgiem jautājumiem parasti tiek aizsargāti augstākā mērā, tomēr tas neattiecas uz komentāriem, kas tomēr varētu kaitēt citām sabiedriskām vai privātām interesēm. Jautājumi, kas saistīti ar tiesu sistēmas darbību un tiesu reformām, nenoliedzami, ir sabiedriski nozīmīgi. Ja demokrātija un tiesiskums ir nopietni apdraudēti, tiesneši var paust savu viedokli, aizstāvot tiesu neatkarību, konstitucionālo kārtību un demokrātijas atjaunošanu. Tomēr izšķiroši ir tas, vai konkrētajā sociālajā kontekstā saprātīgas personas acīs tiesneša izteikumi varētu objektīvi tikt uzskatīti par tādiem, kas varētu apdraudēt viņa neatkarību vai objektivitāti. Attiecībā uz izpaušmes formu svarīgi ir tas, lai tiesneši un prokurori izteiktos apdomīgā un piesardzīgā veidā, lietojot skaidru valodu, kas novērstu iespējamību, ka paustais var tikt interpretēts dažādos veidos, tostarp tādos, kas varētu apdraudēt sabiedrības uzticēšanos tiesu sistēmai.

2) Komentāru konteksts un amats, ko ieņem to pautējs. Nacionālajām tiesām īpaši svarīgs var būt vēsturiskais konteksts. No ECT judikatūras izriet, ka tiesnešu un prokuroru, kas ieņem noteiktus amatus tiesu sistēmā (piemēram, tiesas priekšsēdētājs, ģenerālprokurors, tieslietu padomes loceklis), izteiksmes brīvība ir aizsargāta augstākā līmenī. Tas tomēr nenozīmē, ka arī citi tiesneši un prokurori, kuri šos amatus neieņem un neīsteno savu izteiksmes brīvību, atrodoties īpašā statusā, nevar paust savu viedokli par sabiedriski nozīmīgiem jautājumiem. Tomēr jebkurā gadījumā tiesnešiem un prokuroriem ir jāatturas no komentāriem saistībā ar tiesās izskatāmajām lietām.

3) Strīdus izteikumu sekas. Lai gan personu spēja izteikties interneta vidē rada dažāda veidu priekšrocības, tā ietver arī zināmus riskus, padarot izteiksmes brīvības īstenošanu internetā atšķirīgu no izteiksmes brīvības īstenošanas drukātajos medijos (īpaši attiecībā uz iespējām uzglabāt un izplatīt informāciju). Nacionālajām tiesām, izvērtējot pamattiesību ierobežojuma samērīgumu, jānošķir situācijas, kad tiesnešu un prokuroru izteikumi sociālajos medijos ir pieejami neierobežotam cilvēku skaitam, no situācijām, kad šie izteikumi ir redzami tikai ierobežotam personu lokam.

4) Sankciju smagums. Izvērtējot pamattiesību ierobežojuma samērīgumu, ir jāņem vērā arī personai piemērotās sankcijas radītā atturošā iedarbība (*chilling effect*), kas var ietekmēt ne tikai attiecīgo tiesnesi vai prokuroru, bet arī profesiju kopumā.

5) Vai tika nodrošinātas procesuālās garantijas. Ja pret tiesnesi tiek uzsākta disciplinārlieta, tad ir jābūt nodrošinātām arī efektīvām un pietiekamām garantijām pret patvaļu. Tas nozīmē, ka ir jābūt nodrošinātai iespējai, ka piemēroto sankcijas veidu un mēru izvērtē neatkarīga un objektīva institūcija. Tiesnesim un prokuroram šā procesa

ietvaros ir jāvar izteikt savu viedokli, kā arī atspēkot pret viņu vērstās sūdzības. Tāpat nacionālajām tiesām ir jāsniedz pietiekams pamatojums disciplinārlietas ierosināšanas un piemērotās sankcijas nepieciešamībai un samērīgumam.

Secīgi ECT izmantoja tās definētos kritērijus, izvērtējot katru no pieteicēja ierakstiem atsevišķi.

ECT norādīja, ka ar pirmo ziņu pieteicējs izteicās par politiski strīdīgu jautājumu, tomēr tas vien, ka pastāv politisks strīds, nenozīmē, ka tiesnesis vai prokurors par to nevar izteikties. Konkrētajā lietā nebija strīda, ka sabiedrībā risinājās plašas debates par Bruņoto spēku virspavēlnieka pilnvaru termiņa pagarināšanu. Pieteicēja norādītais, ka, ja valsts institūcijas tiktu pakļautas politiskai kontrolei, tas radītu draudus konstitucionālajai demokrātijai, var tikt uzskatīts par centieni aizstāvēt konstitucionālās kārtību, kā arī valsts institūciju neatkarību. No nacionālo iestāžu sniegtā pieteicēja pamattiesību ierobežojuma pamatojuma nevar izsecināt, kā tieši viņa komentāri varēja apdraudēt tiesu sistēmas pienācīgu darbību, ietekmēt tiesneša amata godu un cieņu sabiedrības acīs, kā arī sabiedrības uzticēšanos šim amatam. Pieteicēja ieraksts varēja tikt interpretēts dažādi. Neskaidrs valodas lietojums var būt problemātisks jo īpaši gadījumos, kad šie komentāri pat netiešā veidā var tikt uztverti kā aicinājums uz vardarbību vai naida paušanu. Tomēr konkrētajā lietā armijas pieminēšana bija veids, kā pieteicējs retoriski izteica savas bažas par politisko ietekmi uz armiju. Arī otrs pieteicēja ieraksts bija saistīts ar sabiedriski nozīmīgu jautājumu, proti, tiesu sistēmas reformām, tādējādi tam bija piešķirams augsts aizsardzības līmenis Konvencijas 10. panta kontekstā. Disciplinārsoda pamatā galvenokārt bija tas, ka pieteicējs bija lietojis vārdus “prokurors ar asinīm vēnās”. Lai gan nacionālās iestādes labāk spēj izvērtēt personas lietoto frāžu nozīmi, kā arī to, kā sabiedrība tās uztver, konkrētajā lietā ECT norādīja, ka nacionālās iestādes nepamatoja, kas tieši šīs frāzes lietojumā ļāva tām nonākt pie secinājumu, ka pieteicējs ir pārsniedzis pieklājības robežas, kas jāievēro, esot tiesneša amatā.

ECT norādīja, ka pirmais pieteicēja ieraksts tika veikts, ņemot vērā pastāvošo konfliktu starp Aizsardzības ministriju un Prezidenta kanceleju kā sekas Bruņoto spēku virspavēlnieka pilnvaru termiņa pagarināšanai. Šajā kontekstā pieteicējs ar savu ierakstu vērsa uzmanību uz varas dalīšanas principa nozīmīgumu, ko tiesneši drīkst darīt. Lai gan valdība norādīja, ka ieraksta izdarīšanas brīdī presē bija izplatīta informācija, ka par šo jautājumu varētu tikt ierosināta lieta nacionālā tiesā, konkrētajā brīdī šāda lieta vēl nebija ierosināta. Neskatoties uz to, ka pieteicējs neieņēma augsta ranga amatu tiesu sistēmā, tas neliedza viņam tiesības īstenot savu izteiksmes brīvību tikmēr, kamēr tas nepārkāpa atļautās robežas. Tāpat ECT norādīja, ka arī otrā ieraksta sakarā nacionālās tiesas nebija ņēmušas vērā situācijas kontekstu, proti, tiesu sistēmas reformas, kas bija pievērsušas arī Venēcijas komisijas un Eiropas Komisijas uzmanību.

Secīgi, pievēršoties iespējamajām sekām, ko pieteicēja ieraksti varēja radīt, ECT atzina, ka pieteicējam bija jārēķinās ar sekām, ko šādi ieraksti internetā varētu radīt, ņemot vērā, cik ātri un plaši tie spēj izplatīties. Tomēr pieteicēja pirmais ieraksts neaicināja uz vardarbību, tas bija vērst uz konstitucionālās kārtības aizstāvību, tādējādi bija pilnīgi leģitīms. ECT secināja, ka nacionālās tiesas nesniedza pamatojumu savam secinājumam, ka šis ieraksts bija aizskāris tiesneša amata cieņu sabiedrības acīs, kā arī, ka tas jebkādā veidā būtu apdraudējis tiesu neatkarību un objektivitāti, kā arī

sabiedrības uzticēšanos tiesu varai. ECT norādīja, ka šāds pamatojums iztrūka arī attiecībā uz otro ierakstu.

Attiecībā uz disciplinārsoda smagumu ECT norādīja, ka nacionālās tiesas nebija skaidrojušas, kāda ietekme uz disciplinārsodu bija katram no pieteicēja ierakstiem. Tiesa norādīja, ka, lai gan pieteicējam piemērotais disciplinārsods nebija bargākais iespējamais, tas tomēr bija tāds, kas varētu viņu atturēt no līdzīgu ierakstu veikšanas nākotnē. Turklāt tas varēja radīt atturošu iedarbību attiecībā uz tiesneša profesiju kopumā.

Visbeidzot, lai gan pieteicējs varēja paust savus argumentus gan Tiesu inspekcijas padomei, gan Tiesnešu disciplinārpadomei, gan tiesai, ECT norādīja uz savām šaubām par konkrētajā lietā īstenotās tiesu kontroles apjomu un kvalitāti, kas, ECT ieskatā, nebija pietiekama.

Ņemot vērā minēto, ECT secināja, ka pieteicēja ieraksti nebija tādi, kas izjauktu nepieciešamo līdzsvaru starp, no vienas puses, to, cik lielā mērā pieteicējs kā tiesnesis var iesaistīties sabiedriskās debatēs, un, no otras puses, nepieciešamību tikt uztvertam kā objektīvam un neitrālam sava amata pienākumu veikšanā. Šāds pamattiesību ierobežojums nebija atbilstoši un pietiekami pamatots. Līdz ar to ECT konstatēja Konvencijas 10. panta pārkāpumu.

Tiesnešu balsojums nebija vienbalsīgs. Septiņi tiesneši nepiekrita vairākuma secinājumam par to, ka ir konstatējams Konvencijas 10. panta pārkāpums.

B. Būtiskākie palātu nolēmumi

1. [Ortega Ortega v. Spain](#)

Pieteikums Nr. 36325/22, 2025. gada 4. decembris

Valsts nav izpildījusi savu pozitīvo pienākumu, apstiprinot pieteicējas atļaušanu no darba pēc tam, kad pieteicēja bija norādījusi uz diskriminējošu attieksmi darba vietā

Pieteicēja vairāk nekā 20 gadus strādāja uzņēmumā, kas sniedza administratīvos pakalpojumus bankai un ar to saistītiem uzņēmumiem. Pieteicēja bija uzņēmuma finanšu nodaļas vadītāja un pārraudzīja uzņēmuma darbinieku algu aprēķinus. Pieteicēja vērsās Spānijas Mediācijas, arbitrāžas un izlīguma centrā ar izlīguma prasību pret savu darba devēju, norādot, ka darba devējs ir viņu diskriminējis viņas dzimuma dēļ. Proti, viņa esot saņēmusi zemāku atalgojumu nekā pārējie kolēģi, kuri ieņēma tādu pašu amatu. Visi šie kolēģi bija vīrieši. Ņemot vērā, ka izlīgumu noslēgt neizdevās, pieteicēja iesniedza prasību tiesā, kura apmierināja viņas prasību un uzlika uzņēmumam pienākumu koriģēt viņas atalgojumu, kā arī izmaksāt kompensāciju. Mēnesi pēc tam, kad pieteicēja bija vērsusies ar izlīguma prasību attiecīgajā iestādē, viņa tika atbrīvota no darba, pamatojoties uz to, ka viņa bija pārkāpusi uzņēmuma konfidencialitātes prasības, kā arī personas datu aizsardzības prasības. Proti, uzņēmums norādīja, ka diskriminācijas lietas ietvaros pieteicēja bija atklājusi detalizētu informāciju par citu kolēģu atalgojumu, ko bija nosūtījusi e-pastā arī trešajām personām. Pieteicēja vērsās tiesā, norādot, ka viņas atļaušana ir uzskatāma kā atriebība

par iepriekš iesniegto prasību saistībā ar diskrimināciju dzimuma dēļ. Nacionālās tiesas pieteicējas prasību noraidīja.

Pieteicēja vērsās ECT par Konvencijas 14. panta (diskriminācijas aizliegums) kopsakarā ar 6. pantu (tiesības uz taisnīgu tiesu) pārkāpumu. Viņa sūdzībā ECT norādīja, ka nacionālās tiesas, ar saviem nolēmumiem apstiprinot viņas atlaišanu, nebija viņu aizsargājušas no darba devēja atreibības par veiksmīgu prasību, kas bija saistīta ar diskrimināciju. Tiesa norādīja, ka no sūdzības izriet, ka minētais jautājums ir jāaplūko Konvencijas 14. panta kopsakarā ar Konvencijas 8. pantu (tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību) kontekstā.

Visupirms ECT izvērtēja Konvencijas 14. panta kopsakarā ar 8. pantu piemērojamību konkrētajā lietā. Tiesa norādīja, ka pieteicējas sūdzības pamatā ir tas, ka nacionālās tiesas, apstiprinot viņas atlaišanu no darba, ir būtiski mazinājušas pozitīvo ietekmi, ko radīja tas, ka nacionālās tiesas iepriekš bija konstatējušas diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu. Pieteicēja uzņēmumā bija nodarbināta vairāk nekā 20 gadus, bet pēc atlaišanas gandrīz piecus gadus bija bez darba, kas attiecīgi radīja skaidras finansiāla rakstura sekas. Turklāt tas, ka viņas atlaišana bija disciplināra rakstura un ka tā tika pamatota ar ļoti nopietniem pārkāpumiem, ko vēlāk apstiprināja arī nacionālās tiesas, nozīmē, ka tika skarta pieteicējas personas neaizskaramība, profesionālā kompetence un reputācija. Šāds apstākļu kopums kopumā varēja negatīvi ietekmēt arī pieteicējas pašvērtējumu un pašcieņu. Līdz ar to konkrētā lieta ietilpa Konvencijas 8. panta tvērumā.

Secīgi ECT vērtēja to, vai konkrētajā lietā valstij bija no Konvencijas 14. panta kopsakarā ar 8. pantu izrietošs pozitīvais pienākums aizsargāt personu no iespējamām darbībām, kas pret viņu vērstas nolūkā atriebties par iepriekš iesniegtu prasību par diskriminējošu attieksmi darba vietā. Tiesa norādīja, ka vairākos starptautiskos līgumos, vairāki no kuriem ir spēkā arī attiecībā uz Spāniju jau vairākus gadus desmitus, par būtisku tiesību uz vienlīdzīgu atalgojumu aspektu tiek atzītas arī tiesības tikt aizsargātam no darba devēja veiktiem pasākumiem, piemēram, atlaišanas, kas veikti kā reakcija uz sūdzībām par diskrimināciju darba vietā. Personas tiesības izmantot tiesiskus instrumentus diskriminācijas gadījumā tiktu nopietni ietekmētas tad, ja personai netiktu nodrošināta reāla un efektīva aizsardzība pret darba devēja atriebīgu rīcību. Līdz ar to ECT secināja, ka valstij ir pozitīvs pienākums nodrošināt reālu un efektīvu aizsardzību pret šādiem atriebīgiem pasākumiem. Tas nozīmē, ka nacionālajām tiesām ir jāņem vērā darba devēja rīcības iespējama atriebīgais raksturs un konteksts, kā arī rūpīgi jālīdzsvaro sadurošās intereses, sniedzot atbilstošu un pietiekamu pamatojumu savam nolēmumam.

ECT, pirmkārt, norādīja, ka nacionālā tiesa darba devēja rīcībā nesaskatīja atriebīgus motīvus tā iemesla dēļ, ka pieteicēja jau iepriekš bija vērsusies ar sūdzībām pie darba devēja par diskriminējošu attieksmi pret viņu, bet darba devējs līdz šim nekad nebija veicis nekāda veida atriebīgas darbības. Tomēr tiesa šo nacionālās tiesas secinājumu neuzskatīja par pamatotu, norādot, ka darba devēja atbildes reakcija nesekoja tikmēr, kamēr pieteicēja diskriminācijas jautājumu aktualizēja tikai uzņēmuma iekšienē. Uzņēmuma reakcija mainījās uzreiz pēc tam, kad pieteicēja pirmo reizi uz diskriminējošo attieksmi norādīja ārpus uzņēmuma ietvariem, piemēram, vērsties tiesā. ECT secināja, ka nacionālās tiesas nebija ņēmušas vērā šo kontekstu. Turklāt tiesa

nesaskatīja pamatu uzskatam, ka tas vien, ka uzņēmums iepriekš nebija veicis atbilstošus pasākumus, izslēdz iespējamību, ka tas tiek darīts nākotnē.

Otrkārt, ECT pievērsās nacionālo tiesu norādītajam, ka pieteicējas atbrīvošana no amata bija saistīta ar ļoti būtiskiem pārkāpumiem viņas darbībā, proti, viņa nebija saņēmusi personu, kuru personas datus viņa izpauda, atļauju to darīt, kā arī viņa nekādā gadījumā nedrīkstēja izpaust personas datus personām ārpus uzņēmuma. ECT atzina, ka nacionālajām tiesām bija jālīdzsvaro dažādas sadurošās intereses – personas tiesības netikt diskriminētai viņas dzimuma dēļ, kā arī pieteicējas kolēģu tiesības uz viņu personas datu aizsardzību. Ņemot vērā, ka uzņēmumam bija pienākums aizsargāt savu darbinieku tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, ECT piekrita, ka pieteicējas rīcība varēja izraisīt viņai nelabvēlīgas sekas, tostarp sankcijas. Tomēr nacionālajai tiesai bija jāveic sadurošo tiesību līdzsvarošana, jo īpaši ņemot vērā situācijas kontekstu un nepieciešamību efektīvi aizsargāt personu no diskriminācijas. ECT norādīja, ka nacionālās tiesas nepietiekami ņēma vērā to, ka starp pieteicēju un darba devēju pastāvēja ilgstošs konflikts, ka viņa saskārās ar diskriminējošu attieksmi vairāku gadu garumā, kā arī ka viņa iepriekš šo situāciju bija centusies atrisināt uzņēmuma iekšienē. Minētais bija jāņem vērā, izvērtējot pārkāpuma kontekstu un smagumu, kā arī to, vai darba devēja izraudzītais disciplinārais pasākums ir bijis atbilstošs. Tāpat minētie fakti bija nozīmīgi arī, lai noteiktu, vai darba devēja rīcības pamatā bija atbilstošs nolūks. Nacionālajās tiesās nepastāvēja strīds par to, ka pieteicēja ievāca datus par darbinieku atalgojumu tikai ar mērķi, lai pamatotu savu sūdzību par diskrimināciju darba vietā. Lai gan šos datus pieteicēja varēja iegūt arī citā veidā, piemēram, lūdzot nacionālo tiesu tos izprasīt, un viņai nebija tiesību tos izpaust tālāk trešajām personām, ECT norādīja, ka nacionālās tiesas nebija ņēmušas vērā citus apsvērumus. Piemēram, nacionālās tiesas neņēma vērā to, ka pieteicēja attiecīgo e-pastu, kas saturēja personu datus, bija sūtījusi šauram personu lokam, kas tiešā vai netiešā veidā bija iesaistītas pieteicējas un uzņēmuma konfliktā, kā arī to, ka pieteicējai nebija nekāda nodoma šo informāciju izplatīt publiski. Tāpat nacionālās tiesas neizvērtēja, kādas sekas personas datu izpaušana radīja konkrētajām personām.

Līdz ar to ECT secināja, ka nacionālo tiesu pieeja, apstiprinot pieteicējas atļaušanu no darba, ir bijusi nepilnīga un tādēļ nesaderīga ar valsts pozitīvajiem pienākumiem attiecībā uz personas aizsardzību pret diskrimināciju. Proti, lai gan ECT atzina, ka tā nevar spekulēt par to, vai konkrētajā situācijā personas atļaušana ir bijusi adekvātas sekas viņas rīcībai, nacionālo tiesu izvērtējums un sniegtais pamatojums norāda uz to, ka valsts nav izpildījusi tās pozitīvo pienākumu.

Tādējādi ECT konstatēja Konvencijas 14. panta kopsakarā ar 8. pantu pārkāpumu.

3. [Roșca v. Moldova](#)

Pieteikums Nr. 60943/15, 2025. gada 11. decembris

Bijušās tiesneses tiesību uz privātās dzīves pārkāpums kā sekas Augstākās tieslietu padomes priekšsēdētāja izteikumiem par viņu mediju klātbūtnē

Pieteicēja tika iecelta tiesneša amatā ekonomisko lietu tiesā 2009. gadā. Pieteicēja 2010. gadā savā pirmajā profesionālās darbības izvērtēšanā saņēma negatīvu

vērtējumu, bet vēlāk, Kvalifikācijas kolēģijai viņu uzklāusot vēlreiz, viņa pārbaudi izturēja. 2011. gadā Augstākā tieslietu padome (turpmāk – Padome) pieņēma lēmumu, kurā tika vērsta uzmanība uz problēmām ekonomisko lietu tiesu darbībā, tostarp tajā, kā tiek organizēta lietu izskatīšana. 2012. gadā Padomes loceklis uzdeva veikt pieteicējas profesionālās darbības priekšlaicīgu novērtēšanu, norādot uz ilgo laiku, kas pieteicējai bija nepieciešams, lai pieņemtu spriedumus, to, ka bija ilgstoši laika periodi, kuros viņa spriedumus nepieņēma vispār, to, ka viņas lietās netika nozīmētas mutvārdu tiesas sēdes pirmdienās un piektdienās. Ņemot vērā minēto, pret pieteicēju tika uzsākta disciplinārlieta, bet Padomes disciplinārkolēģija noraidīja priekšlikumu pieteicējai piemērot disciplinārsodu. Kvalifikācijas kolēģija lēma, ka pieteicēja priekšlaicīgo profesionālās darbības novērtēšanu nav nokārtojusi, nosakot termiņu atkārtotai novērtēšanai. Atkārtotās novērtēšanas laikā izcēlās asa vārdu apmaiņa, kā rezultātā pieteicēja iesniedza atlūgumu “uz viņu izdarītā spiediena dēļ”. Pēc tiesneša amata atstāšanas pieteicēja lūdza pārskatīt Padomes lēmumus, ar kuriem tika apstiprināti Kvalifikācijas kolēģijas lēmumi, par to, ka viņa nav nokārtojusi profesionālās darbības novērtēšanas pārbaudes, lūdzot no jauna izvērtēt viņas kvalifikāciju. Šis lūgums tika izskatīts Padomes sēdē, kurā varēja piedalīties arī preses pārstāvji. Sēdes laikā pieteicēja lūdza Padomes priekšsēdētāju atstatīties, jo tieši viņš bija rosinājis viņas priekšlaicīgu novērtēšanu, pieprasījis viņas atbrīvošanu no amata, kā arī nepamatoti viņu apvainojis. Mediji pēc tam plaši atspoguļoja vārdu apmaiņu starp pieteicēju un Padomes priekšsēdētāju, kas risinājās gan Padomes sēdes laikā, gan pēc tam ārpus tās, bet mediju klātbūtnē. Padomes priekšsēdētājs, atbildot uz pieteicējas skaidrojumu, ka viņai gadā tika nodotas vairāk kā 1000 lietas, norādīja, ka tā ir Padomes locekļu maldināšana, kā arī jautāja, vai tas ietver 400 lietas, kuras viņa nepamatoti ir nosūtījusi izskatīšanai citām tiesām. Tāpat viņš norādīja pieteicējai, ka viņa runā pilnīgas mulķības un nenāk uz darbu pirmdienās un piektdienās. Pieteicēja vērsās tiesā ar prasību pret Padomi un Padomes priekšsēdētāju par goda un cieņas aizskārumu, norādot, ka Padomes priekšsēdētāja apgalvojumiem nebija nekāda faktos balstīta pamatojuma, kā arī viņa izvēlētā valoda ir bijusi necienīga. Pieteicējas prasība tika noraidīta visās tiesu instancēs.

Pieteicēja vērsās ECT, norādot uz Konvencijas 8. panta (tiesības uz privāto dzīvi) pārkāpumu, jo nacionālās tiesas nebija sniegušas pietiekamu pamatojumu un nodrošinājušas taisnīgu līdzsvaru, noraidot viņas prasību par reputācijas aizskārumu.

ECT visupirms norādīja, ka Padomes priekšsēdētājs preses klātbūtnē un ārpus Padomes sēdes ir izteicies veidā, kas licis domāt, ka pieteicēja ir sniegusi nepatiesu informāciju par lietu apjomu, kas viņai bijis jāizskata, ka viņa ir nepamatoti novirzījusi lietas citām tiesām, kā arī regulāri nav ieradies darbā. Minētais plaši tika atspoguļots dažādos medijos. Tas radīja iespaidu, ka pieteicēja ir bijusi neprofesionāla, nekvalificēta un nedisciplinēta tiesnese. Šie paziņojumi neapšaubāmi ietekmēja viņas kā juristes un bijušās tiesneses reputāciju, radot kaitējumu viņas turpmākajai profesionālajai un sociālajai dzīvei. Līdz ar to ECT secināja, ka šie paziņojumi sasniedza nepieciešamo nopietnības līmeni, lai uzskatītu, ka tie varētu kaitēt pieteicējas reputācijai Konvencijas 8. panta izpratnē.

ECT, lai izvērtētu nacionālo tiesu veikto dažādo pretnostatīto interešu līdzsvarošanu, ņēma vērā: kontekstu, kādā izteikumi tika pausti; pieteicējas atpazīstamību sabiedrībā

un viņas iepriekšējo rīcību; izteikumu autora un pieteicējas statusu; izteikumu saturu, formu un sekas; informācijas iegūšanas metodes un tās patiesumu.

Pirmkārt, ECT norādīja uz kontekstu, ka Moldovā attiecīgajā laikā risinājās tiesu reforma, kas veicināja sabiedrības diskusiju par reformēto ekonomisko lietu tiesu darbību, tai skaitā, vai šīs tiesas un to tiesneši pilda amata pienākumus pienācīgi. Tāpat situācijas kontekstam svarīgi bija arī tas, ka izteikumi tika veikti brīdī, kad pieteicēja izjuta personīgu spriedzi, jo viņa bija atkāpusies no tiesneša amata, atsaucoties citstarp uz ilgstošu spiedienu un konfliktu ar Padomi. Neskatoties uz minēto, Padomes priekšsēdētājs, pat atstājot Padomes sēdi, turpināja izteikties par pieteicējas darbību. Otrkārt, tiesa atzina, ka pieteicēja pirms izteikumu par viņu atspoguļošanas presē nebija sabiedrībā zināma persona. Tomēr tiesa ņēma vērā, ka izteikumi bija saistīti ar pieteicējas profesionālo darbību tiesneses amatā un tiesnesis var tikt pakļauts plašākām pieļaujamās kritikas robežām. Treškārt, ECT norādīja, ka izteikumus veica Padomes, kas ir augstākā institūcija valstī, kas atbildīga citstarp par tiesnešu pašpārvaldi, iecelšanu amatā, atbrīvošanu no amata un tiesu varas neatkarības un garantēšanu, priekšsēdētājs. No Padomes priekšsēdētāja kā tiesneša var sagaidīt, ka viņš savu izteiksmes brīvību situācijā, kad var tikt apšaubīta tiesu varas autoritāte, īsteno piesardzīgi, jo tiesu varas autoritāte ir pamatā tam, lai sabiedrība uzticētos tiesu varai. Ceturtkārt, vērtējot pašus izteikumus, ECT atzina, ka tie saturēja nopietnus apgalvojumus par pieteicējas veiktiem pārkāpumiem, pildot tiesneses amatu. Turklāt Padomes priekšsēdētājs ne vien pauda savu viedokli par pieteicējas darbību amatā, bet arī centās diskreditēt pieteicēju kā personu. Tāpat ECT norādīja, ka izteikumi, kas satur frāzes, ka pieteicēja runā pilnīgas muļķības, ir bijuši pazemojoši un necienīgi. Personīgi apvainojot pieteicēju, Padomes priekšsēdētājs neveicināja tādu diskusiju, kas būtu sabiedrībai nozīmīga, kā arī pārsniedza pieļaujamās kritikas robežas. Šādu izteikumu rezultātā varēja rasties iespaids, ka pieteicēja ir persona, kas neievēro tiesiskumu, nav patiesa un ir neprofesionāla. Piektkārt, ECT secināja, ka nacionālās tiesas faktisko pamatojumu Padomes priekšsēdētāja izteikumiem rada vairākos dokumentos, tostarp tajos, kuros lemts, ka viņa nav izturējusi profesionālās darbības novērtēšanu. Tomēr ECT norādīja, ka neviens no šiem dokumentiem nesniedz konkrētu pamatojumu Padomes priekšsēdētāja paustajiem izteikumiem, jo šie dokumenti varētu radīt šaubas par pieteicējas darbību kopumā. Tomēr tajos nebija norādīts nekas konkrēts, kas pamatotu pieteicējas izskatīto lietu apjomu. Tāpat, piemēram, bija atrodama informācija, ka pieteicēja nenoteica mutvārdu tiesas sēdes pirmdienās un piektdienās, bet tas nepamato apgalvojumu, ka viņa šajās dienās neieradās darbā. Līdz ar to ECT nepiekrīta nacionālo tiesu secinājumam, ka Padomes priekšsēdētājs ir rīkojies ar pienācīgu rūpību, mēģinot pārliecināties par savu izteikumu patiesumu.

Tādējādi ECT atzina, ka nacionālā tiesa nebija pietiekami pamatojusi, kāpēc šajā situācijā Padomes priekšsēdētāja izteikumiem ir piešķirama lielāka aizsardzība iepretim pieteicējas reputācijas aizsardzībai. Līdz ar to tiesa konstatēja Konvencijas 8. panta pārkāpumu.

4. [Gondert v. Germany](#)

Pieteikums Nr. 34701/21, 2025. gada 16. decembris

Tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpums, nacionālajai tiesai nepamatojot to, kāpēc tā nevērsās Eiropas Savienības Tiesā

Pieteicējs līdz aiziešanai pensijā bija partneris advokātu birojā. Advokātu birojs 2008. gadā bija pārskatījis pensiju shēmas. Pārskatītā pensiju shēma paredzēja, ka biroja partneri, kas dzimuši pēc 1950. gada aprīļa, pēc aiziešanas pensijā piecus gadus saņem periodiskus maksājumus. Personas, tostarp pieteicējs, kas dzimušas laikposmā no 1946. gada maija līdz 1950. gada aprīlim, periodiskus maksājumus saņem pēc individuāla izvērtējuma atbilstoši iepriekš spēkā bijušajai pensiju shēmai. Savukārt partneri, kas dzimuši pirms 1946. gada maija, pēc došanās pensijā nesaņem nekādus maksājumus. Ņemot vērā minēto, tika noteikts, ka pieteicējs saņem periodiskus maksājumus trīs gadus. Pieteicējs vērsās Vācijas tiesā ar prasību pret advokātu biroju, norādot uz nepamatoti atšķirīgu attieksmi pret viņu, salīdzinot ar jaunākiem biroja partneriem. Pirmās instances tiesa lēma par labu pieteicējam un atzina, ka atšķirīgā attieksme nav attaisnojama. Savukārt apelācijas instances tiesa atcēla pirmās instances tiesas spriedumu un pieteicēja prasību noraidīja. Tiesa piekrita, ka pieteicējs ir bijis nostādīts mazāk labvēlīgā situācijā iepretim biroja partneriem, kas dzimuši pēc 1950. gada aprīļa, taču secināja, ka atšķirīgā attieksme bija attaisnojama atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktiem. Pieteicējs vērsās Vācijas Federālajā Augstākajā tiesā, savā sūdzībā norādot, ka apelācijas instances tiesa nav vērsusies ar jautājumu Eiropas Savienības Tiesā (turpmāk – EST) prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, kā arī lūdzot Augstāko tiesu to darīt. Tiesa atteicās pieņemt pieteicēja sūdzību, īsi paskaidrojot, ka nav tādu tiesību jautājumu, kas būtu par pamatu kasācijas tiesvedības ierosināšanai, kā arī, ka tā ir izvērtējusi savu pienākumu vērsties EST.

Pieteicējs vērsās ECT, norādot uz Konvencijas 6. panta 1. punkta pārkāpumu tā iemesla dēļ, ka nacionālā tiesa nebija vērsusies EST. ECT norādīja, ka Konvencija negarantē personas tiesības panākt, ka nacionālā tiesa nodod lietu starptautiskai tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai. Līdz ar to ECT uzskatīja, ka konkrētajos apstākļos atbilstoši būtu izvērtēt sūdzību tajā aspektā, kas attiecas uz nacionālās tiesas sniegto pamatojumu tam, kāpēc tā ir izvēlējusies nevērsties EST.

ECT visuprims atsaucās uz savā judikatūrā nostiprinātajām atziņām, saskaņā ar kurām jautājums, vai vērsties EST, ir nacionālo tiesu izšķiršanās. Tomēr arī nacionālo tiesu atteikšanās uzdot jautājumus EST prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai noteiktos apstākļos, ja šāds atteikums ir patvaļīgs, var pārkāpt personas tiesības uz taisnīgu tiesu. Proti, nacionālo tiesu pienākums pamatot savus nolēmumus palīdz lietas dalībniekiem izprast pieņemtos nolēmumus, kā arī tas kalpo tam, lai parādītu lietas dalībniekiem, ka tie ir uzklausi. Ja puse ir lūgusi nacionālo tiesu, kuras nolēmumi saskaņā ar nacionālajām tiesību normām nav pārsūdzami, vērsties EST prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, šai tiesai ir pienākums sniegt atteikuma pamatojumu, kas atbilst EST judikatūrā nostiprinātajiem [CILFIT](#) kritērijiem. Izņēmums ir konstatējams situācijās, kad tiesa nav sniegusi pamatojumu, jo tā sūdzību ir atzinusi par nepieņemamu tā iemesla dēļ, ka nav izpildījušies procesuālie priekšnotekumi sūdzības pieņemšanai. Proti, šādā gadījumā vērsšanās EST nemainītu tiesas secinājumus par sūdzības nepieņemamību (sk. [Astikos Kai Paratheristikos Oikodomikos Synetairismos Axiomatikon and Karagiorgos v. Greece](#)).

ECT norādīja, ka persona var sagaidīt no nacionālās tiesas pamatojumu, kāpēc tā nevēršas EST, tikai tad, ja persona ir lūgusi nacionālo tiesu vērsties EST. Ja šāds lūgums nav ticis izteikts vai tam nav sniegts nekāds pamatojums, tad tas, ka nacionālā tiesa nav pamatojusi nevēršanos EST, nevar tikt uzskatīts par tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu. Konkrētajā lietā ECT uzsvēra to, ka pieteicējs Vācijas Federālajai Augstākajai tiesai lūdza vērsties EST, bija noformulējis četrus konkrētus jautājumus par Eiropas Savienības tiesību akta interpretāciju, kā arī bija pamatojis, kāpēc prejudiciāls nolēmums bija nepieciešams sprieduma pieņemšanai. Nacionālā tiesa atteicās pieņemt kasācijas sūdzību, sniedzot tam īsu, kopsavilkuma veida pamatojumu, kā arī norādīja, ka tā “ir izvērtējusi savu pienākumu vērsties EST prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai”. ECT vērsa uzmanību uz to, ka konkrētā lieta atšķīrās no lietas [Astikos Kai Paratheristikos Oikodomikos Synetairismos Axiomatikon and Karagiorgos v. Greece](#), jo atteikums pieņemt pieteicēja sūdzību nebija pamatots ar to, ka viņš nebija izpildījis procesuālos priekšnoteikumus sūdzības iesniegšanai. Lai gan ECT atzina, ka nacionālajai tiesai nav nepieciešams sniegt pārlietu detalizētu pamatojumu tam, kāpēc tā nevēršas EST, tomēr tai ir jānorāda vismaz uz tiem *CILFIT* kritērijiem, uz kuriem tā balsta savu lēmumu. Minētais izriet arī no nesenās EST judikatūras (*sk. Eiropas Savienības tiesas 2024. gada 15. oktobra sprieduma lietā “KUBERKA” C-144/23 65. punktu*). Lai gan Vācijas Federālā Augstākā tiesa bija norādījusi, ka tā ir izvērtējusi nepieciešamību vērsties EST, kā arī valdība paskaidrojums ECT bija norādījusi, ka nevēršanās pamatā bija tas, ka prejudiciālais nolēmums nebija nepieciešams nolēmuma pieņemšanai, nacionālās tiesas nolēmumā nebija atrodams nekas, kas liecinātu, ka tiesa ir piemērojusi *CILFIT* kritērijus.

Līdz ar to ECT secināja, ka pieteicējam netika sniegts tāds pamatojums, kas ļautu viņam izprast nevēršanās EST iemeslus, kas kopumā apdraudēja procesa taisnīgumu. Tādējādi ECT konstatēja Konvencijas 6. panta 1. punkta pārkāpumu.

5. [De Simone v. Germany](#)

Pieteikums Nr. 34701/21, 2025. gada 16. decembris

ECT noraida sūdzību par tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu, nacionālajai tiesai nepamatojot nevēršanos Eiropas Savienības Tiesā, jo pieteicējs nebija lūdzis to darīt

Pieteicējs ir pētnieks, kurš izgudroja probiotisku produktu, kas satur astoņus dažādus baktēriju celmus. Minēto produktu izplatīja Itālijas uzņēmums, kura izpilddirektors bija pieteicējs. Pirms uzņēmuma pamešanas pieteicējs par brīvu saņēma īpašuma tiesības uz baktēriju celmiem, kas turpmāk tika glabāti Vācijā. Itālijas uzņēmums vēlāk vērsās tiesā ar prasību pret pieteicēju, pieprasot atzīt uzņēmuma īpašuma tiesības uz baktēriju celmiem. Tiesvedības par šo jautājumu norisinājās gan Itālijas, gan Vācijas tiesās. Vācijas tiesa lēma aizliegt Vācijas institūtam, kurā baktēriju celmi glabājās, atdot tos pieteicējam. Tāpat tā lēma, ka tie ir atdodami Itālijas uzņēmumam. Pieteicējs iesniedza sūdzības vairākās tiesu instancēs, bet visbeidzot vērsās Vācijas Federālajā Augstākajā tiesā, norādot, ka tās nolēmums ir nepieciešams tiesību attīstībai, kā arī vienotas tiesu prakses nodrošināšanai. Viņš norādīja, ka Augstākā tiesa nebija lēmusi par konkrētu jautājumu, kas saistīts ar Eiropas Savienības tiesību akta interpretāciju Vācijas

spriedumu izpildes kontekstā. Viņš arī formulēja konkrētus jautājumus, uz kuriem, viņaprāt, Augstākajai tiesai bija jāsniedz atbildes, kā arī norādīja, ka apelācijas instances tiesa bija nepareizi interpretējusi Briseles I bis regulu. Augstākā tiesa atzina pieteicēja sūdzību par nepieņemamu, īsi atbildot uz pieteicēja sūdzībā sniegtajiem argumentiem.

Pieteicējs vērsās ECT, norādot uz Konvencijas 6. panta 1. punkta pārkāpumu, jo Vācijas Federālā Augstākā tiesa nebija vērsusies EST, lai saņemtu prejudiciālo nolēmumu par Briseles I bis regulas interpretāciju.

ECT norādīja uz tiem pašiem principiem, kurus tā bija skaidrojusi lietā *Gondert v. Germany*. Proti, nacionālajai tiesai ir pienākums pamatot nevēršanos EST tikai tad, ja persona ir lūgusi tiesu uzdot jautājumus EST, kā arī tā ir sniegusi pamatojumu, kāpēc tas ir nepieciešams. Tiesa papildus norādīja, ka tas vien, ka persona ir vispārīgi argumentējusi, ka nacionālās tiesību normas neatbilst Eiropas Savienības tiesību aktiem vai ka nacionālās iestādes Eiropas Savienības tiesību aktus ir interpretējušas nepareizi, nenozīmē, ka persona ir izteikusi skaidru lūgumu nacionālajai tiesai vērsties EST. Konkrētajā lietā ECT secināja, ka, lai gan pieteicējs savā sūdzībā Vācijas Federālajai Augstākajai tiesai bija norādījis uz konkrētu jautājumu, šis jautājums attiecās uz to, kā Augstākā tiesa, nevis EST interpretē Vācijas un Eiropas Savienības tiesību aktus. Proti, viņš norādīja, ka ir nepieciešams saņemt Augstākās tiesas skaidrojumu šajā jautājumā, pat nepieminot nepieciešamību vērsties EST.

Līdz ar to ECT secināja, ka konkrētajā lietā nacionālajai tiesai nebija pienākuma sniegt pamatojumu tam, kāpēc tā ir izvēlējusies nevērsties EST. Tādējādi tā konstatēja, ka sūdzībā ir acīmredzami nepamatota un noraidāma.

C. Nolēmumi lietās pret Latviju

Pārskata periodā nav pieņemti.

D. Komunicētās lietas pret Latviju

Pārskata periodā nav komunicētas.

E. Izpildes lietas pret Latviju

1. Timofejevs v. Latvia

Pieteikums Nr. 15062/21, sprieduma datums: 2024. gada 24. oktobris; izpildes rezolūcijas datums: 2025. gada 4. decembris.

Sprieduma teksts (angļu val.):

<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-237515%22%5D%7D>

Izpildes informācija: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-248014>

Valdības ziņojums:

<https://search.coe.int/cm/fre#%7B%22CoEIdentifier%22:%5B%2209125948802654bd%22%5D%7D>,

[%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\],%22tabview%22:\[%22document%22\]}}](#)

Lieta bija saistīta ar to, ka pieteicēju uz divām stundām aizturēja un ievietoja pašvaldības policijas transportlīdzeklī, par to nesastādot aizturēšanas protokolu. ECT konstatēja Konvencijas 5. panta 1. punkta pārkāpumu, norādot, ka nedokumentēta personas aizturēšana ir Konvencijas 5. pantā garantēto tiesību neievērošana un nozīmē vissmagāko personas tiesību uz personisko brīvību un drošību pārkāpumu. ECT piešķīra pieteicējam kompensāciju 650 eiro apmērā.

Valdība savā izpildes ziņojumā informēja Ministru Komiteju, ka individuālu izpildes pasākumu ietvaros pieteicējs ir saņēmis viņam piešķirto kompensāciju, bet citi individuāli izpildes pasākumi nav nepieciešami, jo Konvencijas 5. panta pārkāpums nav ietekmējis administratīvā pārkāpuma procesu un iznākumu. Savukārt attiecībā uz vispārējiem izpildes pasākumiem valdība norādīja, ka tie ir tikuši fokusēti uz valsts un pašvaldības policistu izpratnes veicināšanu par pienākumu sastādīt aizturēšanas protokolu jebkurā situācijā neatkarīgi no aizturēšanas ilguma. Tāpat valdība norādīja uz attīstību Senāta judikatūrā, kas pamato to, ka līdzīgās situācijās personas vēršanās administratīvajā tiesā par iestādes faktisko rīcību, aizturot personu, bet nesastādot aizturēšanas protokolu, ir uzskatāma par efektīvu tiesību aizsardzības līdzekli. Tāpat valdība norādīja, ka ECT spriedums ir publicēts. 2025. gada 4. decembra sēdē Ministru Komiteja izpildes lietu slēdza.

2. N.B. v. Latvia

Pieteikums Nr. 67101/17, sprieduma datums: 2024. gada 14. oktobris; izpildes rezolūcijas datums: 2025. gada 4. decembris.

Sprieduma teksts (angļu val.):

[https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:\[%22001-237510%22%7D](https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:[%22001-237510%22%7D)

Izpildes informācija: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-248016>

Valdības ziņojums:

[https://hudoc.exec.coe.int/#%7B%22fulltext%22:\[%22n.b.%20v.%20latvia%22\],%22execidentifier%22:\[%22DH-DD\(2025\)933E%22%7D](https://hudoc.exec.coe.int/#%7B%22fulltext%22:[%22n.b.%20v.%20latvia%22],%22execidentifier%22:[%22DH-DD(2025)933E%22%7D)

Lieta bija saistīta ar to, ka pieteicējas dzīvoklī tika veikta kratīšana, kā arī tika izņemts viņas personīgais dators. ECT konstatēja Konvencijas 8. panta pārkāpumu, jo valdība nebija skaidrojusi, kāpēc pieteicējai dators netika atdots 15 mēnešus. ECT piešķīra pieteicējai nemantiskā kaitējuma kompensāciju 4000 eiro apmērā.

Valdība savā izpildes ziņojumā informēja Ministru Komiteju, ka individuālu izpildes pasākumu ietvaros pieteicēja ir saņēmusi viņai piešķirto kompensāciju. Tāpat viņai ir ticis atgriezts dators. Vispārēju izpildes pasākumu kontekstā valdība informēja par izpratnes veicināšanas pasākumiem, tostarp tādiem, kas vērsti uz sadarbības starp prokuroriem uzlabošanu. Tāpat tā informēja par tiesību aizsardzības iestāžu darbinieku apmācības pasākumiem, piemēram, par Izmeklētāju mācību centra izveidi, kā arī citiem praktiska rakstura pasākumiem, piemēram, prokuratūras veiktu 5884 kriminālprocesu pārbaudi saistībā izņemto priekšmetu un dokumentu glabāšanas kārtību. Tāpat valdība

norādīja, ka ECT spriedums ir publicēts. 2025. gada 4. decembra sēdē Ministru Komiteja izpildes lietu slēdza.